

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELEMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Piuteken Mártzius 3-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Spanyol Ország.

A' Liberaleseknek kedvező királyi kegyelemről hozatott végzésről következő tudósítást olvasunk a' Párisi Journal des debats tizimű Frantzia újság leveleknek 15-dik Februariusi darabjában: A' mi levelező barátink, úgymond, azt írják Febr. első napján, hogy Lardizabal ur azon kabinetbeli tanátskozásban, mellyben Eő Királyi Felsége volt az Előülő, és a' királyi ministerek, 's titkos tanátsos urak is jelenvöltanak, azt javasolta, hogy mindazokra nézve, a' kik Liberaleseknek, és A francesadosoknak neveztetnek Spanyol Országban (amnestia) Kir. elfelejtő kegyelemadattasson ki. Ezta' javaslat nagy örömmel és elevenességgel gyámolította Cevallos Királyi minister, és olly bathatos oráziót mondott ezen alkalmatossággal, melly a' Király szívébe is mélyen behatott, és arra birta eő királyi Felségét, hogy azon kegyelemnek maga is helyt adjon, és mingyárt akkor azt bizta Cevallos minsterre, hogy azon decretumot dolgozza ki — De minekutánna néhány napokkal azután, az aláírás vegett a' Király eleibe terjesztette volna azt a' minister, a' Fejedelem nem tselekedte azt mondván, hogy azt jobban meg gondolván, magában meghatározta, hogy azon megkegyelmező Királyi végzést ki nem adja.

Cevallos minister nagyon megütöközven a' Királynak ezen szavain, és olly fontos tárgyon való nem reménylett akaratjának változtatásán, mellyet az ő hiv. ministerei is helybe hagytanak, mingyárt akkor vilagosan kijelentette, hogy ő minister nem leszen tovább, mellyből a' következő, hogy leg ottan kurir küldetett Berlinbe az ott lévő királyi minsternek Pizarro urnak onnan való vissza hivatására, és Cevallos úr helyébe való helyheztetésére.

Egy más azon időpontjában, Madritban költ irás azt jegyzi meg, hogy a' kabinet tanatsban is, az elfelejtő Királyi kegyelem meghatározatott légyen, a' király akaratjának megváltoztatásáról mindazáltal semmi szó nem tétetik, sőt inkább erőssen állatik, hogy ez az amnestialis végzés a' közelebb múlt Februarius hónapnak 15-dik napján valósággal kihirdettetett.

A' Gazette de France tizimű Párisi Zsurnál azt jelenti, Januárus 31 dik napján költ újság darabjában, hogy az a' Spanyol Országi bajóserég (flotta), melly Amérikába rendeltetett vala, és a' melly kedvező szél fujván, a' Kadixi kikötőhelyből már ki is repült, azon hónap 24-dikén, reggel ismét vissza tért, minekutánna 48 óráig lett volna a' tenger hátán — Ennek a' birtolen esett vissza térésnek sokan az ellenkező szélvészeket teszik okául,

mások más környülállásnak tulajdonították azt, mellyeket senki sem tud bizonyosan.

Azon királyi végzések közt, mellyek a' múlt hólnapban ki adattattak, nagy megelégedéssel olvassa azt a' Publicum, melly szerént a' fizetendő adó és az adófizető közt való erányuság, az igazság mértéke közt meg határozottatott, melly valósággal nagy betsületére szolgál a' finantziára ügyelő Spanyol ministeriumnak.

Orosz Birodalom.

A' Pétersburgi újság levelekben illy summás előadása találattik azon levélnek, mellyet a' N. Britanniai és más bibliákra ügyelő társaságnak egyik nevezetes tagja Stevens úr, és a' Londoni Missionáriusok, az az, térítő papok, a' múlt November 29-dik napján Paterson úrhoz küldötték vala: „Mi hozzáuk, úgymond, sok kellemetes hireket küldötték a' tsendes tengerről az Otaheiti és más szomszéd szigetekből a' mi missionáriusaink, a' kik sok türelemmel és szenvedéssel munkálódtak egy-néhány esztendőig, semmi egyéb következése nem lévén az Isten beszédje predikálásának, hanem hogy igen ritkán, és kevesen tértenek meg azon környékeknek lakosi közzül, és többnre csak azok, a' kik halálokat közelitni láttak, és ezek az örök-ké való élet reménységével holtak meg. Ebből áll az az egész vigasztalás, mellyet a' missionáriusok ekkorig ott nyerhették.“

„De már most, Pomarra királynak keresztény vallásra való megtérése által minden eddig való iparkodások megjutalmaztatott. Midőn szinte oda kellett volna hagyni azon szigetet, az abba támadt belső háború miatt a' missionáriusoknak, akkor hirtelen hivatalt vettek Pomarra királytól az oda való visszamenetelre, mellyet különös gyönyörűséggel is tselekedtek, néhány hólnapok múlva nagy vigasztalással érzették is, hogy az Isten aldáfának hathatós befolyása volt a' Király szívében, és meggyőző megismeréssel, hogy az evangéliumnak igaz-

sága az ő hosszas elmélkedésének követke-zése volt, 's arra határozta magát, hogy ő egyedül az igaz és élő Isten előtt fog tér-det hajtani, és a' keresztény vallásban megkereszteltetni kívánt.“

„A' mi hozzáuk Afrikából küldetett útolsó levelek is igen fontosak — Tudtára lehet Kigyelmednek, hogy Campbell ur, e' világnak azon részében lévő missionáriusainkat meglátogatta, és minekutána azon környékeket bé járta volna, az észak és napkelet közt fekvő földet vette útjába, a' honnan 10 napok alatt Latakos városba érkezvén, ott 1500 házat, és 8000 lakosokat talált. Azoknak Királyoktól Matebey-től engedelmet kért, Missionáriusoknak oda való küldetésekre, hogy azoknak a' Krisztus tudományát predikálhassák — Ezen tekintetre nézve tett egy-néhány kérdéseire, a' mellyek által megtapasztalni igyekezett, miképen folytattak a' Missionáriusok ezt a' dolgot, következő rövid feleletet adott nekik a' király: Küld hozzám őket, és én attyok lefzek nekik — Malapetrában is volt Campbell, egy Corani nagy városban, a' hol még eddig senki egy fehér embert sem látott, és ott is engedelmet nyert a' Missionáriusoknak oda való küldetésekre — Abban az új Missionáriusi intézetben, mellyet Campbell ott csináltatott, és a' mi pénzbeszedőknek nevével Gardcastlynak nevezte, most nagy dolgok vétettek munkába — Az oda való születésű lakosok közzül már 12 vétetett fel az A. Sz. Egyház kebelébe, és azon tekintetben, 27-en készítettnek el — Ugy tettett az Ur Istennek, hogy az oda való születésű Hottentotok közzül is támadtak az Isten beszédjének hirdetői, a' kik a' mindenhatónak áldásából sok jót tselekesznek. Illyenkepen a' legvadabb embereken is hathatósan munkálódik az Isten beszédének igasága. Betelsdorpban már egy keresztény templom is van, ezen kívül sok jól mivelte ga-

bona termő földek, kertek, sokféle hasznos mesterségek, egy ispotály, és a' Hottentottok közt egy segítő Missionariusok Társasága. — Ez a' hiradás ellenkezik azzal, mellyet a' M. Kurirnak 16 dik darabjában a' Botany-Bay lakosokról irtunk vala.

Német Ország.

A' múlt kedden költ Magyar Kurirnak 101 dik lapján félbe maradt Jegyzésnek további folytatása.

Egyfzersmind olly értelemben vannak az alább irt Pruszsiai Kir. Ministerek, hogy ha elegendő okok volnának, a' mellyekre nézve kevés Fejedelmek közt való tanátskozásra lenne szükség, most a' midőn ezt a' szandékot sok tekintetben örvendetesebb módon ki lehet nyilatkoztatni, és sok különböző feltételeket meg egyeztetni, erre a' tanátskozásra sem lenne szükség, Arra való nézve eleven meggyőződéssel vannak az eránt, hogy a' jelenvaló szempillantásban minden Német Országi Fejedelmeknek és Státusoknak költsönös foglalatosságok, a' következésre nézve igen hasznos volna, és igazán fel lehet azt is tenni, hogy valamint mi nekünk, úgy az Austriai Csász. Udvarnak is nagy gondja vagy on arra, hogy azon alkotmány, a' melly által az egész Német Ország belfőképen ismét össze kaptoltatik, minden pontjaiban meg egyeztesfék, 's annál fogva annak jövődébéli tagjaiba forróbb buzgóság öntetődjön.

„Arra való nézve tökéletes meggyőződéssel megegyeznek abban az alábbirtak, hogy a' midőn a' Német Ország jövődébéli constitutiójáról való tanátskozás elkezdődik, még azok a' Német Országi Fejedelmek, és Státusok is, a' kik még eddig semmi részt abban nem vettek, meg hivattassanak, és ők a' magok által választandó, tellyes hatalommal illendőképen felruháztatandó szemelvények által egyezzenek meg, ezt kíván-

ván a' nevezett hertzeg jegyzése is. A' midőn Eő Hertzegfégét egyszersmind arra kérik, hogy az Austriai Csász. Udvarnak e' tárgyról való értelmét vélek közölni méltóztasson 's a' t. Hardenbér, Humboldt.

Ezekre a' fent említett jegyzésekre Febr. 9-dik napján következő módon felelt Hertzeg Metternich: Szerentséje volt az alábbirtnak azon jegyzést venni, mellyet a' Congressusban lévő Pruszsiai Kir. Minister urák, ezen holnap 4-dik napján Német Ország ügyében hozzá küldöttek, a' kikkel együtt tökéletesen azt kívánna, hogy a' Német Országi Constitutióinak jövődébéli megfundálásához minden haladék nélkül hozzá fogjanak, és a' mi az ő Fels. Udvarát illeti, maga részéről azt mondbattya, hogy a' hatalmasabb Udvarok e' pontban már egymással meg is egyeztek. A' mi azoknak a' Fejedelmeknek és Státusoknak tanátsba való hivatalokat illeti, a' kik még eddig semmi részt nem vettek az együtt való tanátskozásban, az alábbirt meg van arról győzzetve, hogy a' közönséges végnek elérésére, t. i. a' Német Ország jövődébéli Constitutiójának meghatározására nem tsak lehető, hanem minden feltétel nélkül szükséges leszen, és az ő Fels. Udvara is eleitől fogva szükségesnek itilte a' hatalmasabb Státusoknak e' dologban való munkálkodásokat. — A' mennyiben az alább irt a' Pruszsiai Kir. meghatalmazott követeknek 4-dik Februáriusi jegyzésében említett javaslatát örömmel elfogadja, 's őket a' maga szives tiszteletéről ujobban bizonyosokká teszi — Erről a' fontos tárgyról másszor többet.

Hannoverából irjak Febr. 13-dik napján, hogy Obristlajtinánt Schenck, a' ki a' múlt Frantzia háború alatt Napoleon szolgálatjára egy dzidás regimentet állított fel Hannoverában, megfogattatván halálra szententziáztatott; de egynehány holnapokig tartott fogsága után élete ugyan meg

bagyattatott, de minden vagyonitól, jószágától, és nemesi rangjától megfosztatván, holtáig tartó fogságra íteltetett, 's e' végre Hildeshajmbá egy klastromba tsukatott — Mintegy fél esztendővel annakutána az ő leánya, a' ki édes atyának meglátogatására engedelmet nyert vala, az ő megszabadítására alkalmasfagot keresven, egy kötellajtortját szerzett magának, es minekutána édes atyával öszvebeszéllett, 's az elszökésre őtet elkészítette, es két lovat fogadott volna bérbe, a' meghatározott napon es órán a' város kapuja előtt várta édes atyát. De ez a' kötel lajtorja rövid lévén, az atya arról le esett, egyik lába két felétört, mellynek fájdalma miatt sikótván megfogattatott, fogházába vissza vitetett, 's világosságra jöven, hogy ö. eta' leánya akarta el szöktetni, annak meglátogatására többé engedelmet nem nyert, es maga is az édes atya szorosabb őrizet alá rekesztett.

A' 25 dik Februariusi Berlieni újságlevelékben ezt a' fontos újságot olvassuk: Tegnap úgymond, a' Fels. Szakszoniai Király, Fridrik August, a' Királyné, es a' Szakszoniai Kir. Hertzeg aszszony, udvari tisztjeivel 's tselédjeivel együtt, innen, az Oderai Frankfurton, es Szilézián által Morva Országnek fő városába Brünnebe utazott, minekutána a' megelőzőtt napon a' Berlinben lévő Királyi hertzegektől, es hertzeg aszszonyoktól elbutsuztak volna. Ennek a' Fels. Fejedelemnek megtisztelésére, most Bétsben lévő testvérjei, úgymint Antal es Maximilian egész Pragáig elelmentek.

Hamburgból azt írják, hogy a' Hanseatica városokban lakó Israeliták, a' kik több esztendőktől fogva polgári jussokkal birtak, most attól feluek, hogy a' midőn a' régi alkotmány minden Német Ország tartományoknak es városoknak vissza fog adattatni, ők azoktól a' jussoktól megfosztattatnak. Hamburgnak megvilágosod-

tabb lakosi közzül sokan azt javasolták nékiek, hogy folyamodjanak a' Bétsi Congressushoz ezen polgári jussaiknak megtartása végett, bizonyosan azok a' Fels. Fejedelmek, a' kik a' rabszolgákkal való otsmány kereskedést eltörteni igyekeznek, ő erántok is kegyes indulattal fognak viseltetni, 's mostani polgári jussaikban őket is megtartják.

Frantzia Ország.

A' most uralkodó Frantzia Király 18-dik Lajos sok próbáit adja az ő alattavalók eránt való jó szivűségének, es felebaráti szeretetének. Nem régiben midőn sokan azt obajtották volna, hogy a' megholt Nansouty Generál helyett, a' Királyi Testörző muskatiros sereg Kommandóját, hasonlóképen más alkalmas Generálisrá bizni méltóztatna, így szóllott Eő Felsége: „Minekelötte, úgymond, azt mivelnénk, sirassuk meg ezt a' megholt érdemes barátunkat.“ — Marsall Lefevre a' Marsall szálába bément Királyt észre nem véven, nagy szóval beszélt, 's magát a' Király előtt mentegette; kinek így szóllott a' Király: „Marsall Uram, ha én ellenség lettem volna, bizonyosan mindjárt észre vett volna engemet.“ — A' néhai XVI. Lajos Király es Mária Antonia királyné sirjainak őrizetét a' Sz. Dénisi Apáturságban lévő Sz. Benedek szerzetes Rendjéből való papokra bizta XVIII-dik Lajos Király.

Marsal Berthier, a' ki Napoleon Császár uralkodása alatt, az egész Frantzia ármádanak Generalissimusa vólt, es most is Frantzia Királyi szolgálatban van, de alacsonyabb rangal, a' mult Febr. 16-dik napján, midőn a' Király a' maga lakó szobájából az udvari kápolnába ment volna, előtte térdre esett, es egy tsomó papirost adott által Eő Felségének, mellyben a' Groszboisi mezei jószágnak bírájáról való jussok vóltak felírva, es a' mellyet a' Király Provencei Gróf korában,

és így még a Frantzia háború alatt birt vala Paris szomszédtságában, így szólván a' Marsal: Én ezeket az irásokat Királyi Fel ségednek hazajövele után mingyárt által adtam volna; de mivel azoknak össze szedése több időt kívánt, azoknak általadását mostarra halasztottam. A' Király azon tso mó irást által vévén a' felső köntöse zseb jébe dugta; de haza menvén a' kápolnából, Berthier Marsalt magához hívatta, 's illy igen édesgető szókkal szólította meg: Én, úgymond, most egy óráig tulajdonosa voltam a' Groszboisi falusi jószágnak, 's annál fogva just nyortem annak adni, a' kinek akarom: azért is Marsal Uram azt nem másnak, hanem Kigyelmednek ajándékozom.

Nem sokára fog adattatni Párisban az a' fontos irás, mellyet egy igen tudós, 's nagy tapasztalásu Frantzia Generális Guillaume, a' Moskauitáborozásról, ezenzim alatt Relation de la Campagne de Moscou irt vala. Ez a' munka, a' mint a' Párisi újság levelek tartják, sok plánumokkal, mappákkal, 's magyarázatokkal meg bővitve adattatik ki a' Moskauitáborozásról, 's olly történeteket fog magában foglalni, a' mellyek még eddig esmeretesek nem voltak tökéletesen.

A' Párisi közönséges újság levelek szerint Rennesben, Bretagnének fő városában, a' mult farsang sokkal elevenebb és fényesebb volt, mint az elmúltak közül akármellyik; az ünneplések, bálók, maskarádok, és álortzás mulatságok szüntelen tartottak; a' farsang végét megelőző vasárnapon, sok jeles maskék lovaglottak az útzákon, és azoknak a' dámáknak, a' kik a' házaknak folyosóin künn állottak, tzu korsüteményeket osztogattak — Generál Gvesnel, a' kit a' mult Novemberben 18-dik Lajos Király Marsalnak tett vala, Párisi házából a' mult Febr. 17 ikén egyszeriben eltűnvén, azolta senki sem látta, és nem is tudja, hová lett. Sokan úgy

gyanakodnak, hogy valakivel bajnokokodott, és abban életét elvesztvén, titkon eltemettetett.

A' Párisi Politzia-Ministeriumban, a' mint az ott költ zurnálok hirtelik, nagy változás fog lenni, úgy mindazáltal, hogy az által a' polgároknak személybeli szabadságok meg nem fog sértetődni. A' mostani Politzia-Minister Dandreur mind ekkorig a' Politziai rendelkezések első ágazatival hajoskodott, és hogy azokat nagyobb tökéletességre vihesse, azok közül a' Párisi Politziára ügyelő tisztek közül, a' kik Napoleon uralkodása alatt, hivaltalt viseltek, a' leg okosabbakat és meszebb latókat maga mellé veszi, az eddig ezen hivatalban lévőknek nagy részét ugyan megfogja tartani, hanem azt egészen reformálni. Saulniere, a' ki Fouché és Savari Ministerek alatt közönséges titkok volt, Grof Beugnot Minister alatt is megtartatott, és a' ki a' legszorosabb időpontjaiban is sok rosszat megakadályoztatott és sok fontos szolgálatokat tett, azon Politzia-Tanátsnak tagjává neveztetett ki, úgy szinte Bellemare is, a' ki ennél előtte Antverpiában Politzia-Kommissarius, és sok politicus irásairól esmeretes volt, Politzia-Kommissarius fog lenni. A' volt uralkodó alatt szolgált policiai tisztek közül azok, a' kik annak álhatatos baráti voltak, szolgálatjokból ugyan elbatsáttatnak, de meg is jó penziót, vagy ingyen való kenyert fognak nyerni — A' mostani Policia minister Dandré azt javasolta, hogy Fr. Országok nevezetesebb városiban is hasonló policia Commissariusok neveztesse ki, a' kik az előbbi Generalis és Specialis, vagy közönséges és magános Policia Commissariusoknak helyeket töltsék bé, de sokkal kevesebb jussal és jövedelemmel, mint az előbbi kormányzék alatt volt policia tisztek — Már ennek előtte is hasonló projectumot tett Beugnot policia minister, de azt akkor bé nem vette a' Király,

most is kevés reménység van ahhoz, hogy az a' projectum helyt találjon, nem más, hanem aeconomica okokra nézve.

Egyébaránt nagy betsületére szolgál az a' mostani Politziá-Ministeriumnak, hogy a' polgároknak személybeli szabadságokat méltó tekintetben tartya, és mivel a' Politzia által elfogadtatott vétkező személyek mindjárt az igazságra ügyelő székek adat-tatnak által, és mindjárt a' jelenvaló törvények szerént ellenek processus indítatik, semmi Státusfogyok nintsenek. — Nem sokára a' közönséges tanításra nézve is újabb intézetek fognak kiadattatni. Ezen tárgyról sokféle értelmek vagynak, nevezetesen három részre lehet őket osztani. Az elsőbbek azok, a' kik a' mostani nagy mesterrel Fontane-s-sel tartanak, 's azt állatják, hogy a' jelenvaló alkotmányt, t. i. a' Királyi Fő-Oskolát, minden hibái mellett is jobb leszen megtartani, ugy-mindazáltal, hogy a' nevezetesebb visszaéléseket szükség leszen eltörteni — A' második rész hasonlóképen meg akarja a' Kir. Universitást tartani, de ellenkező alkotmány mellett, mint volt az előbbeni t. i. hogy a' papi tanítók a' Medica Juridica Facultásokból egészen kiszorittassanak, a' kik mindent a' magok tettzések szerént akartak mivelni — A' harmadik rész azt kívánja, hogy az ifjuság jobb principiumok szerént neveltessen mint eddig, olly principiumok szerént t. i. melyek a' jelenvaló módhoz legyenek szabattatva. Azt mondják, hogy két nevezetes tanátsos urak t. i. Cuvier és Dege-randó, a' harmadik részén lévőeknek tanátsokat az ifjuság nevelésére nézve legjobbnak találták, de mivel ezek a' tudósok a' meg ilágofoadtak közzül valók, sok vélek

ellenkezőket fognak találni, 's nehezen vétetődik bé az ő tanátsadások.

Napoleon megbuktatásáig Konstan-tzinápolyban volt Frantzia követ Marsall Andreossy onnan vissza hivattatván, helyette Marquis de Riviere küldetett a' fényes Portához követnek, a' ki a' mult Febr. 14-dik napján Toulouba utazott. 's ottan egy hajósereggel Konstan-tzinápolyban fog menni.

B é t s.

Nemes Hazáknak igen kedves Nádor-Ispánnya, és Fels. Urunknak szeretett testvérötte Josef Austriai Fő Hertzeg a' Saxen Weimári Hertzeggel Károly Friderikkel a' Fels. Orosz Császár egyik testvér hűgának Maria Pavlowna Orosz Nagy Hertzegasszonynak férjével Budáról ide vissza jött. — Eő Cs. és Ap. K. Felsége, B. Koch Theodort, a' Bétsi Congressuson lévő Bavarai Kir. meg hatalmazott Ministernek Hertzeg Wrede F. Marsalnak követség-béli tanátsosát, az Austriai Cs. Leopold Rendjének tagjává tenni méltóztatta — Ugyan Császár Eő Felsége a' Belső Austriai Kormányzéseknek Előülőjét Gróf Bissingen-Wippenburg urat a' Tyrolisi és Vorarbergi tartományoknak Gubernátorává tenni méltóztatott kegyelmessen. Ezenkívül az Austriai Kormányzéseknek titkokjait Mayenthali Rögglá Josef, Gróf Trautmansdorf Josef, és Gróf Hartig Ferentz urakat, nem különben Schubert Vintze volt udvari Con-cipistát az Austriai birodalomhoz esett tartományoknak udvari Sekretariusává tenni méltóztatott —

(A' többi következik)

Mírt, 1-ső napján adtak 100 Forint Huszas penzért 270 1/4 forintot Váltó, tzedulában. Egy Cs. aranyért 12 forintot 32 kr.

Itt a' marha husnak fontja Mártziusban 19 krajtzárra határoztatott.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro, 18.

A' Magyar Kurir 18-ik darabjához.

Magyar Ország.

Zemplen Vármegyéből Febr., 15-dik napján 1815.

Ezen Tekint. Megye az ő Fels. Királya eránt való hiveségének kinyilatkoztatására szolgáló alkalmatosságok között, a' tudósítónak tudtával, egy alkalmatosságot sem mellőzött el. Most leg közelebb Tek. Zemplen Vármegyének két érdemes Alispányai, Tek. Szemerei Szemere István és Tek. Sz. András Horváth Tamás Urak Febr. hónap 12-dik napja előtt egynéhány napokkal az egész Megyében ki hirdették, hogy az a' nap, mint Fels. Urunk születésének napja az egész Ns. Megye közönséges vigasságának innepi napja lesz — Ez a' nevezetes nap, a' téli homályos időkben ritkán tapasztalható fénynyel, 's reggeltől fogva 24 óráig tartó tisztasággal megjelenvén, a' Tek. Vármegye Rendei reggeli 9 óra tájban mind együtt, az örvendező 's háláadó Isteni tiszteletre, először a' S. A. Ujhelyi katolikus templomba menvén, ott mind a' Fő Tisztelendő Apátur és Zempleni Esperest Kóvács Antal Ur Infula alatt tartott pompás isteni szolgálatján, mind a' Tiszt. Piaxista Concionator Dombay Ur munkás, és az időhöz alkalmaztatott predikázióján, egész figyelmetességgel mind végig jelenvoltanak. Az isteni Tiszteletnek, 's a' Predikázió megszűnésének közidéjét az ágyú durrogása, 's a' muzsikák hangozatja foglalták el. A' Katolikusok tornyának 5 ablakai nagy sűrűséggel ki levén világositva azoknak egy nagy ablakába ezen versek olvastattak: Haec est illa Dies, quae magni con-

scia Partus Franiscum in lúcem protulit atque Patrem.

Itt az Isteni szolgálat végeződven két sor hajduság közt a' Tek. Vármegye Rendei mind együtt a' Reformátusok templomába mentek, a' melly templom a' Ref. isteni tiszteletet együgyüséget sokkal felülhaladó módon fel volt ékesítve. A' Kathedrálval általellenben lévő falon egy díszes pyramis emelkedett fel, mellynek felső részében helyezettett Fels. Urunk képe gyöngyökkel 's másféle drága virágokkal fel vala ékesítve. A' képen felül ilyen esztendő jelentő versek olvastattak:

nataLi franCisCe tUo tibi Dona Lita-
MUs

alól más Chronosticon olvastatott.

prospera franCisCo LaetatUr Caesare
TeLLUs.

pannonII saCrls thUra CreMate Lo-
CIs.

— Ezen templomban egy rövid, de jól kidolgozott, 's Fels. Urunknak atyai vezéri 's igazgatói, 's előülői dicső érdemeik szívre ható módon előadó predikáziót tartott Tiszt. György Jósefur, oratori talentomairól, 's kivált a' Lypsiái győzedelemkor tartott 's közönséges helybehagyást érdemlett diadalmi beszédéről magát nevezetessé tett, Ujhelyi Ref. Predikátor. A' Predikáziónak részei mintegy félfertályni megszűnéssel meg lévén szaggatva, a' közidőben, kívül az ágyúk az eget harsogatták, 's a' földet durrogásokkal reszkettették; belől pedig a' Sz. Pataki deákokból álló nevezetes éneklő kar azon napnak nagy tárgyához alkalmaztatott énekeknek eléneklésekkel a' halgatókat mind örvendeztet.

ték, mind kegyes 's egész Európa előtt nagy érdemeket nyert fejedelmek eránt való szeretetre 's haládatosságra buzdította. — Délután 2 óra tájban a' Vármegye Rendjeit T. Első All Ispány Szemerei Szemere István Ur gazdagon megvendégelte. Elközelgetvén az estve, a' Steiner Földmérő úr által kigondolt, és elkészített szép faalkotmányon, ezer 's több égő métsék Fels. Urunknak embermagoságú betükkal feljegyzett nevei szépen megvilágosítottak. Az alkotmány felső részére Fels. Urnk képe felett a' megvilágosítás után olvastatott:

Praesidium Europae, spes, et tutela suorum

Franciscus vivat! Patria grata vovet,
A' képén alól ezek a' versek latzattak:
Cernite Pannonidae Sacraei Principis ora
Austria quo et toto vindice Mundus ovat.
Hunc pietas, et Sancta fides, victricia-
que arma

Majorem humana, conditione docent.
Hungaria exulta novus aevi nascitur ordo,
Auspice Francisco secla beata fluent.
A' Katolikum, Reformatum, Zsidó templomok, 's nagy részént a' lakosoknak házaik is kiváltak világosítva, sőt még a' város felett fekvő igen magas hegynek a' tezején is két tsapatra, az ott találtatott fák-ból nagy tüzek rakattak, mellyekből a' várostúl a' síkföldön egynéhány mertföldre lakók iz ezen köz örömet könnyen észre vehették. — A' sok versek olvasására egy vén poéta, elhidegedett mellyében, poétai tüzet kapván a' mi ritka szerentse, igen kevés idő haladékkal az öszvegyült fejedelmekre nézve ilyen Chronosticont ejtett ki a' száján:

praeside franco Libertas reddi vultis.

— Még az ég is részt látzott venni ebben a' vigasságban, mivel a' Vármegye házával által ellenbe fekvő magas hegy tezején a' tiszta égen tündöklő kaszás hold mintegy megállani és ezen esteli pompát, a' nézők bámulására jelenlétével nevelni lát-

tatott. A' nappalnak és estének gyönyörűségét felváltotta a' szép nem számára készítettett vig éneklés, 's a' mu'sikáló szerszámoknak kellemetes hangzása. Illy örvendetes örömmel töltötte el Zemplén Vármegye szeretett Királya életének 47-ik esztendejét.

Nemes Magyar Hazánkunk több nevezetes városiban is meginnepeltetett Fels. Urunk születésének emlékezetes napja. Nevezetesen Székes-Fejérvár régi Sz. Kir. Városban, a' hol a' vallás, a' hazafiuság, a' papság, a' nemesség, a' katonaság, és a' polgárság a' nagy templomban öszvegyülekezvén kedves Monarkhánkunk I. Ferentznek hosszas életéért és boldog uralkodásáért igen buzgóan imádkoztak. A' nagy templomban a' nagy Mifét, Fő Tiszt. Nagy Pál Béheli Apátur, a' Sz. Fejérvári Káptalannak Cántorja, és azon Püspöki Megyének generális Vicarius mon-dotta, sok papi és világi Urak jelenlétében. A' nagy templom előtt az ott fekvő Cs. Kir. katonaság, és a' forma ruhás polgárság egynéhány versben salvét adtak.

Délben a' fejjebb említett Gen. Vicarius Ur a' nevezett hadi seregeknek tisztjeiket, a' Tek. Vármegyetagjait, és a' városi előjárókat gazdagon megvendéglette; a' Cs. Kir. katonaságnak, melly mintegy 500. főre ment, fejenként egyegy font húst, egy itte bort, és egy napi zfoldot ajándékozott; estére a' maga lakó házat igen szépen kivilágosította 's a' t.

Hiradás.

Itt Bétsben két komplet sujtáskötő alkotmány találtatik el adni való, melly a' maga nemében legelső, mivel hétféleképen is lehet azt a' feltett végre alkalmaztatni, és mivel annak a' haszna sokkal nagyobb mintsem megmagyarázni lehetne, arról többet írni és szollani nem szükség. A' kik azt látni és annak kitalálóját ésmérni kívánnyák, ne sajnálljanak Titt Nagy Bálint kereskedő urhoz menni, 's vele alkuba bötátkozni.

D. D. S. |